

1. PREČÍTAJ SI TEXT !!!

Európa humanistov - filozofov a vedcov.

V druhom desaťročí 16. storočia v krátkom čase za sebou vydali výsledky svojho bádania traja najslávnejší filozofi obdobia renesancie a to humanisti: **ERAZMUS ROTTERDAMSKÝ, THOMAS MORE, NICCOLO MACHIAVELLI**. Títo filozofi vyzdvihli aj dobré aj zlé znaky doby, v ktorej žili – ide o obdobie medzi stredovekom a novovekom. Toto obdobie nazývame **RANÝ NOVOVEK**. Títo myslitelia poukazovali na to ako je možné nedostatky prekonať a ako vytvoriť harmonickejší svet. Nezhodli sa vo všetkom avšak podstata zlepšenia bola rovnaká a to, že svet bude lepší ak budú ľudia **vzdelaní**.

Renesancia sa stala dobou **technického rozkvetu**. Vynálezcovia vytvárali stroje a pomôcky, ktoré sa používajú do dnes – **vysokú pec, hodinové stroje (orloje), arkebúzy** ale aj **okuliare**. Dochádzalo k zdokonaľovaniu výrobných postupov – zlepšila sa výroba textilu, výroba zbraní, stavebníctvo. Najvýznamnejším objavom a vynálezom sa stala **kníhtlač**. A prvýkrát v histórii nebolo potrebné prepisovať knihy ručne tak ako v období stredoveku, čím došlo k zrýchleniu šírenia informácií.

Objavenie kníhtlače

Nemecký zlatník a výrobca zrkadiel zistil, že viacero písmeniek možno odtlačiť pomocou lisu. A kovové písmenká je možné následne viackrát otláčiť a znovu ľubovoľne pospájať a tak vytvoriť nový text a ten znovu naraz celý vytlačiť.

Navonok jednoduchý vynález mal a stále má úžasné dôsledky. Informácie sa zrazu šírili rýchlejšie a boli dostupnejšie. Vlády a cirkev začali tlačiť a rôzne príkazy a inštrukcie. Dochádzalo k masovému šíreniu kníh, ktoré pomáhali šíriť myšlienky humanizmu. Význam kníhtlače bol a je oveľa trvalejší. Výroba kníh sa zrýchľovala ale aj zlacnela. Ku knihám získalo prístup viac ľudí. Kníhtlač pomohla šíriť **vzdelanosť**.

Stroje Leonarda da Vinciho

Jednou z najslávnejších osobností renesancie je **Leonardo da Vinci**, pochádzal z Florencie. Bol významným umelcom a vedcom. Zaujímal sa o konštrukciu najrôznejších strojov a to najmä takých, ktoré by mohli lietať vo vzduchu. Zaujímal sa aj o umenie – bol významný maliar – Mona Lisa, Posledná večera, Zvestovanie, Leonardo da Vinci bol presvedčený, že logické myslenie sa musí opierať o zákony matematiky.

Mikuláš Kopernik

V renesancii sa rozvinuli aj **prírodné vedy**. Tak ako už vieme, humanistickí vedci a vzdelanci sa zaoberali a skúmali ľudské telo. Zaoberali sa aj svetom, ktorý obklopuje človeka.

Koperník bol poľský kňaz, ktorý sa venoval astronómii. Pozoroval vesmírne telesá. Nakoniec vyslovil názor, ktorý úplne prevracal dovtedy platné teórie založené na tvrdení, že Zem, je stredom vesmíru a okolo nej obieha Slnko. Kopernik dokazoval presný opak.: **ZEM A SPOLU S ŇOU ĎALŠIE PLANÉTY KRÚŽIA PO VLASTNÝCH OBEŽNÝCH DRÁHACH OKOLO SLNKA**.

Kopernik objav vyvolal údiv a dokonca pobúrenie. Ani učenci si nevedeli predstaviť, čo všetko to bude pre ľudí znamenať. **TAKTO DOŠLO K SYMBOLICKÉMU UKONČENIU STREDEVEKU**.

2. PREPÍŠ POZNÁMKY DO ZOŠITA!!!

EURÓPA HUMANISTOV – FILOZOFOV A VEDCOV

MYSLITELIA - medzi najslávnejších mysliteľov 16. storočia patria – Thomas More, Niccolo Machiavelli, a Erasmus Rotterdamský. Snažili sa o šírenie vzdelanosti vo svete.

VEDCI – Johannes Gutenberg vynášiel kníhtlač v roku 1443. Leonardo da Vinci snažil sa zostrojiť lietajúci stroj. Bol významný umelec jeho najznámejšie dielo je Mona Lisa či Posledná večera.

Mikuláš Koperník - vyslovil tvrdenie, že Zem a ostatné planéty krúžia po vlastných obežných dráhach okolo Slnka

VYNÁLEZY – okuliare, hodinové stroje, vysoká pec...

ODPOVEDZ NA NASLEDUJÚCE OTÁZKY !!!

1. VYBER SPRÁVNÚ ODPOVEĎ

1. VYBER MENÁ VÝZNAMNÝCH RENESANČNÝCH FILOZOFOV.

- a. SOKRATES b. ERAZMUS ROTTERDAMSKÝ, c. HEGELL
d. THOMAS MORE e. NICCOLO MACHIAVELLI. f. PLATÓN

2. ČO HLÁSALI FILOZOFI HUMANIZMU?

- a. SVET BUDE KRAJŠÍ A LEPŠÍ AK BUDÚ ĽUDIA VZDELANÍ
b. SVET BUDE ZLÝ AK SA BUDÚ ĽUDIA VZDELÁVAŤ

3. MEDZI VÝZNAMNÉ VYNÁLEZY OBDOBIA RENESANCIE PATRIA?

- a. OKULIARE b. MOBIL c. VYSOKÁ PEC d. KNÍHTLAČ
e. POČÍTAČ f. HODINOVÉ STROJE (ORLOJE) f. AUTÁ

4. POPÍŠ V ČOM SPOČÍVAL KOPERNIKOVO CHÁPANIE VESMÍRU

.....
.....
.....
.....

5. NAJVÝZNAMNEJŠIE UMELECKÉ DIELO LEONARDA DA VINCIHO JE?

- a. MONA LISA b. MONA FREDERIKA

6. POPÍŠ AKÝ VÝZNAM MALO VYNÁJDENIE KNÍHTLAČE?

.....
.....
.....
.....

7. KTO OBJAVIL KNÍHTLAČ?

- a. JOHANES GUTEMBERG b. MIKULÁŠ KOPERNÍK c. LEONARDO DA VINCI